

АСОЦІАЦІЯ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ РАД
ДРОГОБИЦЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ASSOCIATION OF VILLAGE AND SETTLEMENT COUNCILS
OF DROHOBYCH DISTRICT, LVIV REGION

Україна, 82100, Львівська обл, м.Дрогобич, вул. 22 Січня,37
Ukraine, 82100, Lviv Region, Drohobych, str. 22 Sichnia, 37
Тел/tel (03244) 2-72-61, e-mail: assilrad@ukr.net

25 квітня 2020 року
№ 03/20

**Президентові України
Володимиру Зеленському**

ЗВЕРНЕННЯ

Асоціації сільських, селищних рад Дрогобицького району щодо неконституційності законопроекту про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад (реєстр. № 2653 від 20.12.2019р.)

Вельмишановний пане Президенте !

Верховною Радою України прийнято у другому читанні і направлено на підпис Президентові України законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад (реєстр. № 2653 від 20.12.2019р.), яким передбачено внесення змін до ст.1 і розділу У «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та надаються Кабінетові Міністрів України повноваження щодо визначення адміністративних центрів територіальних громад та затвердження територій територіальних громад на основі затверджених ним перспективних планів формування територій громад, які явно не відповідають вимогам п.13 ч.1 ст.92, ч.1ст.133, ч.1 ст.140 Конституції України. Про це прямо вказується у висновку Головного науково- експертного управління ВРУ від 10.01.2020р. та зауваженнях Головного юридичного управління ВРУ від 11.03.2020р., які не прийнято до уваги у процесі прийняття законопроекту у другому читанні.

Виходячи з наведеного, просимо Вас, як гаранта додержання Конституції України, накласти вето на вказаний законопроект з мотивів його невідповідності Конституції України.

Додатково інформуємо, що позиція Асоціації сільських, селищних рад Дрогобицького району щодо окремих аспектів реформи децентралізації та об'єднання територіальних громад викладена у зверненні на ім'я Президента України від 18.07.2019р. № 15, на яку отримано відповідь Офісу Президента від 15.08.2019р. № 04-01/901 (додаються).

**З повагою,
голова Асоціації**

Степан Коваль

Офіс Президента України

15.08.2019 № 04-01/901

На № 15 від 18.07.2019

Голові
Асоціації сільських, селищних рад
Дрогобицького району
Львівської області

С.І.КОВАЛЮ

вул. 22 Січня, 37,
м. Дрогобич,
Львівська область, 82100

Шановний Степане Івановичу!

Повідомляємо, що Ваше звернення із пропозиціями Асоціації сільських, селищних рад Дрогобицького району Львівської області стосовно необхідності внесення до парламенту України проекту закону про місцевий референдум і низки інших законопроектів з питань реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади буде враховано під час підготовки відповідними структурними підрозділами Офісу Президента України проектів законів, що вносяться Президентом України до Верховної Ради України в порядку законодавчої ініціативи.

З повагою

Перший заступник Керівника
Офісу Президента України

С.Трофімов

«18» липня 2019 р. № 15

Президенту України
В. Зеленському

Вельмишановний Володимире Олександровичу!

Відповідно до ст.ст.140,143 Конституції України територіальним громадам гарантується право на безпосереднє здійснення своїх повноважень.

Важливим інструментом реалізації такого права є місцевий референдум.

Однак, закон про місцеві референдуми досі не прийнятий (ще на початку 2016 року Голова Верховної Ради України обіцяв особисто ініціювати прийняття такого закону).

Норми про проведення місцевого референдуму при прийнятті рішень про об'єднання територіальних громад та виходу з складу об'єднаної громади всупереч вимогам ч.3 ст. 22 Конституції України вилучені з ст.6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Тепер ці доленосні для жителів села питання обговорюються на громадських слуханнях, де навіть маленька групка осіб може схвалити проект рішення, що вирішує долю цілої громади.

Більше того, питання виходу з складу об'єднаної територіальної громади взагалі не врегульоване чинним законодавством.

Відрадно, що серед основних пріоритетів Вашої передвиборної програми та програми політичної партії «Слуга Народу» є забезпечення народовладдя через референдуми та проведення децентралізації влади відповідно до європейських норм.

З огляду на викладене вище, Асоціація сільських, селищних рад Дрогобицького району просить Вас, пане Президенте, як гаранта додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина :

- 1) повернути територіальним громадам сіл, селищ. міст право місцевого референдуму, у тому числі при вирішенні таких важливих питань як об'єднання територіальних громад, вихід з складу об'єднаної громади;
- 2) забезпечити збереження конституційного принципу добровільності об'єднання територіальних громад та однаковою державну підтримку процесам децентралізації як на засадах добровільного об'єднання територіальних громад так на засадах їх співробітництва (муніципальної кооперації);
- 3) домагатися вирішення через механізм бюджетного, податкового та іншого законодавства питання забезпечення державної підтримки малих сіл, зупинення процесу обезлюднення сільських територій та вимирання сіл.

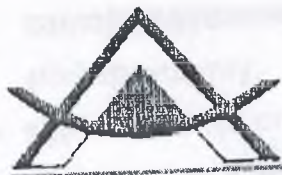
Сподіваємося, що часто вживаний досі окремими політиками вислів «Село – колыска України» надалі залишатиметься не популістським гаслом, а ляже в основу державної програми конкретних дій задля збереження українського села, його збалансованого розвитку.

До цього додається Позиція Асоціації сільських, селищних рад Дрогобицького району щодо окремих аспектів реформи децентралізації та об'єднання територіальних громад, схвалена загальними зборами Асоціації 10.07.2019р.

З повагою
голова Асоціації

Степан Коваль

АСОЦІАЦІЯ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ РАД
ДРОГОБИЦЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ASSOCIATION OF VILLAGE AND SETTLEMENT COUNCILS
OF DROHOBYCH DISTRICT, LVIV REGION

Україна, 82100, Львівська обл, м.Дрогобич, вул. 22 Січня,37
Ukraine, 82100, Lviv Region, Drohobych, str. 22 Sichnia, 37
Тел/tel (03244) 2-72-61, e-mail: assilrad@ukr.net

Позиція

Асоціації сільських, селищних рад Дрогобицького району

щодо окремих аспектів реформи децентралізації та об'єднання територіальних громад

1. Відзначаємо, що:

- відповідно до ст.133 Конституції України села, селища і міста є складовими системи адміністративно-територіального устрою України;
- відповідно до ч.1 ст.140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України;
- відповідно до ч.2 ст.142 Конституції України територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій, установ, створювати для цього відповідні органи і служби;
- відповідно до ч.3 ст. 142 Конституції України держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою;
- відповідно до ч.3 ст. 22 Конституції України при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод;
- відповідно до ст.5 Європейської Хартії про місцеве самоврядування за будь-якої зміни місцевих територіальних розмежувань необхідно попередньо консультиватися з відповідними органами місцевого

самоврядування, можливо, де це дозволяє закон, шляхом проведення референдуму;

- відповідно до ст. 2 Цивільного Кодексу України територіальна громада є учасником цивільних відносин.

2. Зауважуємо, що:

- **всупереч ч.1.ст.140 Конституції України із ст..6 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” вилучено норми, за якими територіальні громади сусідніх сіл можуть об’єднуватися в одну територіальну громаду, добровільне об’єднання територіальних громад відбувається за рішення місцевих референдумів відповідних територіальних громад сіл, вихід із складу сільської громади здійснюється за рішенням референдуму відповідної територіальної громади, чим обмежуються право сільських територіальних громад на місцеве самоврядування шляхом безпосереднього волевиявлення на місцевому референдумі.**
- Закон України “Про добровільне об’єднання територіальних громад, зміни до ст.6 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, ч.1 ст.64 Бюджетного кодексу України , п.12.3 ст.12 Податкового кодексу України у частині норм, що стосуються **об’єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування території громад, бюджетів об’єднаних територіальних громад, рад об’єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад не відповідають Конституції України ;**
- **реальне самоврядування на рівні раніше сформованих сільських територіальних громад замінено квазі - самоврядуванням шляхом утворення т.зв. старостинських округів;**
- **нівелюється саме поняття територіальної громади як основного носія функцій і повноважень місцевого самоврядування (у законодавстві запроваджено неконституційне поняття «об’єднана територіальна громада»);**
- відбувається **дискримінація сільських, селищних територіальних громад шляхом позбавлення їх права управління об’єктами комунальної власності, усунення від процесу управління земельними ресурсами за так званими межами населених пунктів, штучне обмеження доходів місцевих бюджетів у вигляді ПДФО (таке право надається тільки об’єднаним територіальним громадам);**

- на законодавчому рівні закріплені **диспропорції** у формуванні дохідної бази бюджетів сіл, селищ та міст. При цьому **перевага надається містам та ОТГ**;
- **під виглядом децентралізації влади відбувається її централізація** (для прикладу: переведення сільських установ освіти, культури на фінансування з районного бюджету), що не узгоджується з ч.3 ст.4 Європейської Хартії про місцеве самоврядування.
- органи місцевого самоврядування на рівні сіл, селищ **позбавлені фінансової підтримки** у вигляді трансфертів на виконання делегованих повноважень згідно ст.ст.27-38 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні";
- внаслідок пропонуваного об'єднання територіальних громад **обмежується доступ жителів сіл, селищ до публічних послуг** (вчинення нотаріальних дій, реєстрація актів цивільного стану, посвідчення довіреностей, отримання різного роду довідок, тощо), **сільські громади позбавляються самоврядного статусу** (центр прийняття рішень переміщується в іншу громаду), права обирати сільського голову як лідера громади. **Громада позбавляється цивільної правосуб'єктності** щодо належного їй комунального майна, усувається від процесу регулювання земельних відносин. Це відбувається в умовах, коли не завершено інвентаризацію земель, значна частина жителів сіл не має оформлено права власності на землю і майно, переважна частина сіл, селищ не мають генпланів свого розвитку, не прийняті закони про комунальну власність, про місцевий референдум.
- посилюються диспропорції у розвитку сільських територій (**бідні громади стають ще біднішими, багаті - багатшими**);
- поганий стан місцевих доріг – **основний стримуючий фактор розвитку сільських територій**;
- існує проблема **обезлюднення сільських територій та вимирання сіл**.

3. Вважаємо неприйнятними і такими, що обмежують право територіальних громад на місцеве самоврядування об'єднання територіальних громад штучним шляхом згідно перспективних планів формування територій та відповідних методик, об'єднання сільських громад з міськими.

4. Пропонуємо як першочергові до вирішення на сучасному етапі розвитку місцевого самоврядування в Україні такі питання:

1) створення передумов для всебічного і пріоритетного розвитку місцевого самоврядування на рівні громад, зокрема, закріплення у Конституції України таких визначень: *“громадами є адміністративно-територіальні одиниці село, селище, місто”*, *сусідні громади мають спільні межі”*;

2) запровадження *механізмів муніципальної кооперації* через співробітництво та об'єднання громад за функціональними ознаками без позбавлення їх самоврядного статусу на основі Закону України “Про співробітництво територіальних громад”;

3) забезпечення *державного стимулювання співробітництва* територіальних громад, фінансової підтримки місцевого самоврядування сільських громад, які не мають достатньої дохідної бази через їх віддаленість від міст та магістральних шляхів, депресивності територій та інших подібних чинників;

4) будь-які питання, що стосується зміни самоврядного статусу територіальної громади, місцевих територіальних розмежувань проводити *виключно шляхом проведення місцевого референдуму*;

5) визнати такими, що підпадають під дію закону про добровільне об'єднання територіальних громад добровільні об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, які не є адміністративно-територіальними одиницями, запровадити у цих селах, по мірі необхідності, посаду старости;

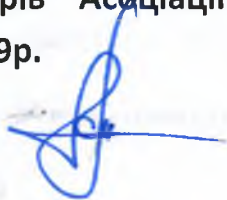
6) створення виконавчих комітетів районних і обласних рад;

7) законодавче закріплення *порядку формування районних та обласних рад, який повинен забезпечувати представництво в них відповідно сільських, селищних, міських голів та голів районних рад*;

8) збереження конституційного принципу добровільності об'єднання територіальних громад та проведення місцевих виборів 2020 року на існуючій територіальній основі.

Схвалено рішенням загальних зборів Асоціації сільських, селищних рад Дрогобицького району 10.07.2019р.

Голова Асоціації

С.Коваль